

IZBA WYDAWCÓW PRASY

ul. FOKSAL 3/5
00-366 WARSZAWA
tel.: (0-48-22) 828 59 30 - 32,
fax: (0-48-22) 827 87 18
e-mail: info@izbaprasy.pl
NIP 525-15-72-357

Warszawa, 11 marca 2009 r.

Pan
Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów
Rzeczypospolitej Polskiej
00-583 Warszawa
AL. Ujazdowskie 1/3

Szanowny Panie Premierze,

W imieniu Izby Wydawców Prasy zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie zajęcia stanowiska w poniższej sprawie.

Biorąc pod uwagę to, iż najbliższe lata są przewidywanym okresem złej koniunktury gospodarczej zarówno w Polsce jak i w całej Europie, Izba Wydawców Prasy prosi o podjęcie działań w celu przedłużenia możliwości stosowania przez Polskę obniżonych stawek VAT na towary i usługi, w stosunku do których stawki obniżone są stosowane jedynie czasowo – do 31 grudnia 2010. Jest oczywiste, iż podniesienie stawki podatku na książki i czasopisma specjalistyczne, które nie są dla obywateli towarem pierwszej potrzeby, spowoduje znaczący wzrost ich cen a w konsekwencji załamanie sprzedaży. Zagadnienie to jest aktualne także ze względu na toczące się prace Komisji Europejskiej zmierzające do określenia nowych zasad stosowania stawek obniżonych przez poszczególne państwa członkowskie.

W związku z tym uważamy, że rząd powinien podjąć działania w celu zapewnienia polskim podatnikom możliwości stosowania także po 1 stycznia 2011 obniżonych stawek na dostawę (import i wewnątrzwspólnotowe nabycie) książek i czasopism specjalistycznych, produktów rolnych oraz budownictwa mieszkaniowego.

I. *Stan prawny*

1.1 *Obowiązujące rozwiązania prawne stosowane w Polsce w zakresie przedmiotowych derogacji*

- a. W trakcie procesu akcesyjnego Polska uzyskała zgodę na stosowanie 0% stawki VAT na książki i czasopisma specjalistyczne, 7% na usługi gastronomiczne, budownictwo

mieszkaniowe, niektóre produkty rolne oraz 3% na żywność itp. Wynika to z art. 146 ustawy o podatku od towarów i usług z 11 marca 2004 r.¹ [**ustawa o VAT**]. Obniżone stawki VAT na wybrane towary i usługi mogły być stosowane do 31 grudnia 2007 r. (w niektórych produktach rolnych do 30 kwietnia 2008).

- b. W wyniku uzgodnień Ministrów Finansów wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej państwa członkowskie zgodziły się na przedłużenie stosowania obniżonych stawek VAT we Wspólnocie do końca 2010 r. Zatem Polska na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 212 poz. 1336) może w odniesieniu do tych towarów w dalszym ciągu stosować stawki obniżone. Rozporządzenie nie określa limitów czasowych – niemniej jednak wynikają one z samej Dyrektywy – stawki te mogą być stosowane **do końca 2010 r.**²

1.2 Obowiązujące rozwiązania prawne stosowane w Unii Europejskiej w zakresie przedmiotowych derogacji

- a. Zgodnie z art. 98 Dyrektywy 2006/112/WE w zakresie stawek obniżonych podatku od wartości dodanej³ [**Dyrektywa VAT**]: „państwa członkowskie mogą stosować jedną lub dwie stawki obniżone. Stawki obniżone mają zastosowanie wyłącznie do dostaw towarów i świadczenia usług, których kategorie są określone w załączniku III Dyrektywy VAT.”
- b. W załączniku nr III Dyrektywy VAT wymienione są podstawowe usługi lokalne, do których stosuje się stawki obniżone tj.:
- 1) „środki spożywcze (łącznie z napojami, ale z wyłączeniem napojów alkoholowych) przeznaczone do spożycia przez ludzi i zwierzęta, żywe zwierzęta, nasiona, rośliny oraz składniki zwykle przeznaczone do produkcji środków spożywczych; produkty zwykle przeznaczone do użytku jako dodatek lub substytut środków spożywczych;
 - 2) dostawa wody;
 - 3) produkty farmaceutyczne zwykle stosowane dla ochrony zdrowia, zapobiegania chorobom oraz do celów medycznych i weterynaryjnych, łącznie z produktami używanymi do celów antykoncepcyjnych oraz higieny osobistej;
 - 4) sprzęt medyczny, sprzęt pomocniczy oraz pozostałe urządzenia przeznaczone zwykle do łagodzenia skutków lub leczenia niepełnosprawności, przeznaczone wyłącznie do użytku osobistego przez osoby niepełnosprawne, łącznie z naprawami takich towarów, jak również dostarczanie fotelików do przewozu dzieci w samochodach;
 - 5) przewóz osób oraz ich bagażu;
 - 6) dostarczanie książek, również w formie wypożyczeń w bibliotekach (łącznie z broszurami, ulotkami i podobnymi materiałami drukowanymi, albumami, książeczkami obrazkowymi, do rysowania lub kolorowania dla dzieci, nutami drukowanymi lub w postaci rękopisu, mapami, mapami hydrograficznymi lub podobnymi), dzienników i periodyków, z wyłączeniem materiałów, które w całości lub w przeważającej mierze służą celom reklamowym;
 - 7) wstęp na przedstawienia, do teatrów, cyrków, na targi, do wesołych miasteczek, parków rozrywki, na koncerty, do muzeów, ogrodów zoologicznych, kin, na wystawy oraz podobne imprezy i obiekty kulturalne;
 - 8) odbiór usług nadawczych radiowych i telewizyjnych;

¹ Dz. U. 2004 Nr 54 poz. 535.

² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług [Dz. U. Nr 97 poz. 970].

³ Dz.U.U.E.L.2006.347.1.

- 9) świadczenie usług przez pisarzy, kompozytorów i wykonawców lub tantiemy za należne im prawa autorskie;
- 10) dostawa, budowa, remont i przebudowa budynków mieszkalnych w ramach polityki społecznej;
- 11) dostawa towarów i świadczenie usług, które zwykle są przeznaczone do wykorzystania w produkcji rolnej, ale z wyłączeniem dóbr inwestycyjnych, takich jak maszyny lub budynki;
- 12) zakwaterowanie w hotelach i podobnych obiektach, w tym zakwaterowanie w obiektach wypoczynkowych oraz wynajem miejsc kempingowych lub miejsc do parkowania dla przyczep kempingowych;
- 13) wstęp na imprezy sportowe;
- 14) korzystanie z obiektów sportowych;
- 15) dostawa towarów i świadczenie usług przez instytucje uznawane przez państwa członkowskie za instytucje o charakterze społecznym i działające w zakresie pomocy społecznej lub zabezpieczenia społecznego, o ile te rodzaje działalności nie są zwolnione;
- 16) usługi świadczone przez zakłady pogrzebowe i krematoria, wraz z dostawą towarów związanych z tą działalnością;
- 17) opieka medyczna i dentystyczna, jak również sanatoryjna, o ile usługi te nie są zwolnione;
- 18) świadczenie usług w zakresie oczyszczania dróg publicznych, wywozu i utylizacji odpadów.”

1.3 Zmiana Dyrektywy VAT

- a. Od 1 stycznia 2011 r. nastąpi zmiana Dyrektywy VAT przyjęta przez Parlament Europejski 19 lutego 2009 r. na wniosek Komisji Europejskiej złożony 7 lipca 2008 r. (wniosek o zmianę Dyrektywy VAT w zakresie stawek obniżonych podatku od wartości dodanej⁴). Zmiana ta nie dotyczy książek i czasopism specjalistycznych. Jest jednak istotna „jako że wskazuje kierunki działania Komisji Europejskiej.
- b. Celem Komisji jest zapewnienie **równych możliwości państwom członkowskim**, jak też zwiększenie przejrzystości, spójności oraz prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego jeżeli chodzi o usługi świadczone lokalnie, w tym usługi pracochłonne i usługi restauracyjne. Zdaniem Komisji należy stosować stawki obniżone w tych obszarach, w których nie zakłóca to prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Komisja stwierdziła, że nowe prawo dotyczące stawek obniżonych VAT powinno doprowadzić do **racjonalizacji i uproszczenia istniejącego systemu**, bez uszczerbku dla możliwości przyznania większej elastyczności państwom członkowskim w zakresie ustalania stawek obniżonych VAT na usługi świadczone lokalnie.
- c. W ocenie Izby Wydawców Prasy biorąc pod uwagę toczące się prace nad wspólnym systemem stawek podatku VAT i uwzględniając fakt najpoważniejszego światowego kryzysu gospodarczego od lat 30-tych ubiegłego stulecia, państwa członkowskie powinny podjąć działania mające na celu przedłużenie stosowania stawek obniżonych, które na podstawie obecnie obowiązujących przepisów mogą być stosowane do 31 grudnia 2010.
- d. Izba Wydawców Prasy zwraca uwagę, że zarówno stawki obniżone stosowane czasowo w Polsce jak i stawki obniżone stosowane czasowo w innych państwach członkowskich dotyczą, jako reguła, towarów i usług o charakterze lokalnym. Ich utrzymanie po roku 2010 nie powinno więc zakłócić zasady konkurencyjności na innych rynkach.

⁴ 2008/0143(CNS). źródło: <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=en&ihtmlang=en&lng1=en,pl&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=474217:cs&page=>

- e. Przedłużenie stosowania stawki obniżonej na książki w Polsce nie powinno w żaden sposób wpłynąć na rynek książki w Hiszpanii a przedłużenie stosowania stawki obniżonej na mieszkania w Polsce nie wpłynie na rynek mieszkaniowy Francji. Tak samo przedłużenie możliwości stosowania stawki obniżonej na usługi restauracyjne przez Cypr nie wpłynie w żaden sposób na rynek usług restauracyjnych w Niemczech ani w innych państwach członkowskich.
- f. Tym samym Izba Wydawców Prasy uważa, że w tych wszystkich przypadkach, w których utrzymanie stawki obniżonej na konkretne towary lub usługi nie wpłynie w żaden albo w znaczący sposób na rynek wewnętrzny UE, państwa członkowskie powinny mieć prawo do stosowania stawek obniżonych bezterminowo. Dotyczy to rzecz jasna, tych towarów i usług, które objęte są obniżonymi stawkami (stosowanymi czasowo) już dziś.

II. *Ujednoczenie stawek obniżonych podatku VAT*

- a. Izba Wydawców Prasy stoi na stanowisku, iż powinno nastąpić przedłużenie możliwości stosowania stawki 0% w odniesieniu do książek i czasopism specjalistycznych także stawek obniżonych dla produktów rolnych i budownictwa mieszkaniowego także w okresie po 1 stycznia 2011. Przedmiotowe towary i usługi są istotne dla rynku lokalnego a tym samym zastosowanie stawek obniżonych nie zakłóci konkurencji na rynku wewnętrznym UE. Stawki obniżone przyczynią się do utrzymania cen na dotychczasowym poziomie co jest o tyle istotne, iż odbiorcami przedmiotowych towarów i usług są przede wszystkim osoby fizyczne.
- b. Biorąc pod uwagę światowy kryzys, zastosowanie stawek obniżonych VAT w wybranych sektorach życia społeczno- gospodarczego może przyczynić się do wzrostu gospodarczego. Celem rządu na lata 2009/2010 jest poprawienie warunków wzrostu konsumpcyjnego⁵. Zdaniem Izby Wydawców Prasy aby mógł nastąpić wzrost konsumpcyjny, wzrost gospodarczy należy podjąć działania mające na celu dobro konsumenta. Takim działaniem powinno być utrzymanie obniżonych stawek podatku VAT na powyższe towary i usługi albowiem ich podwyższenie może w znaczący sposób ograniczyć ich dostępność dla ostatecznych odbiorców. To zaś byłoby, z punktu widzenia długofalowej polityki gospodarczej, zjawiskiem zdecydowanie niepożądanym.
- c. Należy także podkreślić, iż wzrost stawek podatku a w konsekwencji cen mieszkań, książek, prasy i produktów rolnych obciążałby, w oczach opinii publicznej, rząd. To zaś w obecnej, szczególnie trudnej sytuacji gospodarczej kraju i obywateli, byłoby konsekwencją wysoce niepożądaną.

III. *Stawka 0% na czasopisma specjalistyczne i książki*

- a. Zastosowanie stawki 0% na czasopisma i książki nie zakłóca konkurencji ani rynku wewnętrznego, gdyż informacje publikowane w prasie dotyczą wydarzeń krajowych i lokalnych. Zdaniem Izby Wydawców Prasy przedłużenie – lub uznanie za bezterminową – derogacji umożliwiającej stosowanie 0% stawki podatku VAT na książki i czasopisma specjalistyczne, takiej jaka jest obecnie, nie koliduje z prawem Unii Europejskiej dotyczącym konkurencji, nie stanowi też zagrożenia dla wymiany wewnątrzspółnotowej ze względu na stosunkowo niewielką znajomość języka polskiego poza obszarem RP. Należy podkreślić, iż wydawcy prasy i książek prowadzą działalność głównie na rynku krajowym, regionalnym i lokalnym. Zwłaszcza dotyczy to wydawnictw w języku polskim.

⁵Plan Stabilności i rozwoju- wzmocnienie gospodarki Polski wobec światowego kryzysu finansowego, http://www.mf.gov.pl/_files_/aktualnoci/2008/12/plan_stabilnosc_i_rozwoju.pdf.

- b. Podatek VAT dla prasy i książek powinien być najniższy z możliwych aby umożliwić korzystne warunki wolności słowa i swobody twórczej. Gazety i czasopisma stanowią jeden z głównych nośników wolności prasy w Polsce jak i w Europie, pełniąc swoją rolę w rozwoju demokracji. Wydaje się to szczególnie ważne w Polsce.
- c. Należy zauważyć, że prasa wnosi istotny wkład w rozwój czytelnictwa, zdobywania wiedzy oraz upowszechniania wysokiej jakości informacji wśród wszystkich obywateli. Zerowa stawka podatku VAT umożliwi wydawcom wprowadzenie niższej ceny sprzedaży i prenumeraty prasy oraz książek. Ponadto prasa i książka pełni funkcję edukacyjną, poprawiając umiejętności czytania, zwiększając aktywność obywatelską oraz rozwijają umiejętności krytycznego myślenia.
- d. Niższe stawki podatku VAT dla prasy i książek przyczyniają się do zachowania pluralizmu i różnorodności kulturowej.
- e. W związku z powyższym w ocenie Izby Wydawców Prasy zachowanie stawki 0% na książki i czasopisma specjalistyczne przyczyni się do właściwej realizacji zadań edukacyjnych, społecznych i kulturalnych wydawców. Będzie miało też znaczący efekt anty kryzysowy.

IV. Podsumowanie

- a. W naszej ocenie Polska powinna przedsięwziąć działania w celu umożliwienia zachowania możliwości stosowania stawek obniżonych, które zgodnie z obecnymi regulacjami mogą być stosowane do 31 grudnia 2010 także po tej dacie.
- b. Jak wskazano powyżej obniżona stawka VAT na książki, prasę, produkty rolne i budownictwo mieszkaniowe, nie narusza zasad konkurencji w odniesieniu do, rynku wewnętrznego UE.
- c. Biorąc pod uwagę powyżej przedstawione argumenty przedłużenie derogacji stawek VAT od 2011 r. jest w pełni uzasadnione. Obniżone stawki VAT dla branży wydawniczej, rolnictwa i budownictwa mieszkaniowego itp. po 2010 r. przyczynią się także do wzrostu gospodarczego w kraju.
- d. W ocenie Izby Wydawców Prasy nadszedł czas, w którym zarówno Komisja Europejska jak i poszczególne państwa członkowskie będą skłonne przychylić się do wniosku o zmianę czasowego stosowania stawek obniżonych na powyższe towary i usługi na stosowanie permanentne.

W związku z powyższym zwracam się z prośbą o zainicjowanie działań w celu **przedłużenia derogacji stawek VAT dla książek, czasopism specjalistycznych, produktów rolnych i budownictwa mieszkaniowego itp. po 2010 r.**

Prezes IWP

Wiesław Podkański